

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Jana Vyklického, v právní věci žalobce **J. H.**, proti žalovanému **Odvolacímu finančnímu ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 427/31, v řízení o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 30. října 2014, č. j. 24805/14/5000-14504-711335, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 10. 2015, č. j. 31 Af 15/2015 - 50,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové (dále jen „*krajský soud*“) usnesením ze dne 6. 10. 2015, č. j. 31 Af 15/2015 - 50, nepřiznal žalobci (dále též „*stěžovatel*“) osvobození od soudních poplatků (výrok I.), zamítl návrh na ustanovení advokáta (výrok II.), vyzval žalobce, aby zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč (výrok III.), zamítl návrh na přiznání odkladného účinku žaloby (výrok IV.) a uložil stěžovateli, aby zaplatil soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku (výrok V).

Krajský soud uvedl, že je mu z jiných řízení známo, že stěžovatel je vlastníkem rozsáhlého nemovitého majetku, přes výzvu soudu však tyto údaje o svých poměrech neposkytl. Z odpovědí žalobce lze jen dovodit, že pobírá minimální mzdu a není známo, jaké překážky mu brání v získání lépe placené práce. Pokud jde o vyživovací povinnost k dceři, soud z podání stěžovatele nezjistil, zda a v jaké částce na nezletilou přispívá její matka. Doložené náklady na pořízení chodítka byly navíc vynaloženy již v roce 2011. Tyto náklady stěžovatel prokázal proforma fakturou, která není dokladem o zaplacení v ní uvedené částky, nýbrž předchází skutečný účetní doklad. Při úvahách o návrhu na přiznání odkladného účinku vycházel krajský soud z toho, že rozhodnutím správce daně byla zamítnuta žádost o posečkání úhrady daně a odvolání proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto jako opožděné. Prvoinstanční rozhodnutí proto následkem odvolání nedoznalo žádné změny a nezměnil se ani právní stav. Žádost o přiznání odkladného účinku žalobě by proto postrádala jakýkoliv smysl, stěžovatel navíc svůj návrh ani neodůvodnil. Z uvedených důvodů krajský soud návrh žalobce na přiznání odkladného účinku zamítl.

Usnesení krajského soudu poté stěžovatel napadl kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) - e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Požádal taktéž o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce.

Návrhy stěžovatele na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce zamítl Nejvyšší správní soud usnesením z 1. 12. 2015, č. j. 3 As 235/2015 – 21. Tímto usnesením taktéž vyzval stěžovatele, aby doplnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a aby skutkově doplnil důvody kasační stížnosti, neboť ta vykazovala formální vady.

Stěžovatel následně dne 8. 1. 2016 znovu požádal Nejvyšší správní soud o ustanovení zástupce z řad advokátů a o osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že má důvodně za to, že vzhledem k jeho poměrům u něho objektivně byly a jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a že jsou zde taktéž předpoklady, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů, protože je to nezbytné k ochraně jeho práv. K návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl pouze tolik, že výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí by pro něj znamenaly nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Stěžovatel současně navrhl zrušení ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. a taktéž právní úpravy placení soudního poplatku za kasační stížnost.

Nejvyšší správní soud již v předcházejícím usnesení ze dne 1. 12. 2015, č. j. 3 As 235/2015 - 21, i s poukazem na svou judikaturu (vycházel z usnesení rozšířeného senátu z 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19) vyložil, že věc stěžovatele nepodléhá poplatkové povinnosti a neplatí zde ani povinnost zastoupení advokátem. Taktéž shledal, že je v možnostech samotného stěžovatele v předmětu řízení dostatečně hájit svá práva. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost je od poplatku již osvobozena, je tedy zřejmé, že samotná žádost o osvobození od soudních poplatků tímto pozbývá svého smyslu. Stěžovatel navíc v pozdějších žádostech změnu svých poměrů ani netvrdí. Nejvyšší správní soud je názoru, že by jej opětovné posouzení týchž poměrů stěžovatelem mohlo dovést k odlišným závěrům, zejména v otázce nezbytnosti jeho zastoupení. O těchto žádostech stěžovatele proto již znovu nerozhodoval.

Nejvyšší správní soud dále posoudil přípustnost kasační stížnosti. Krajský soud v Hradci Králové výroky III. a V. napadeného usnesení ze dne 6. 10. 2015, č. j. 31 Af 15/2015 - 50, vyzval stěžovatele k zaplacení soudních poplatků (za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a za žalobu). Těmito výroky však toliko upravil vedení řízení. Proti takovým rozhodnutím je ovšem kasační stížnost nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. Výrokem IV. napadeného usnesení dále krajský soud zamítl návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku žalobě. Právní účinky tohoto rozhodnutí pominou nejpozději samotným rozhodnutím o věci. Svou povahou se tedy jedná o dočasné rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, č. j. 5 As 42/2004 – 172).

Kasační stížnost je tak přípustná pouze proti výrokům I. a II. napadeného usnesení krajského soudu (proti zamítnutí osvobození od soudních poplatků a zamítnutí návrhu na ustanovení advokáta). Stěžovatel však v kasační stížnosti konkrétně nespecifikoval, z jakého důvodu kasační stížnost podal. Tuto vadu neodstranil ani v dodatečné lhůtě k výzvě Nejvyššího správního soudu z 1. 12. 2015, č. j. 3 As 235/2015 - 21. Kasační stížnost tak stále vykazuje vady, které brání jejímu projednání, neboť Nejvyšší správní soud je přitom rozsahem a důvody kasační stížnosti vázán (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Právě z posledně uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., aniž z důvodu procesní ekonomie předtím rozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O dalších podnětech, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, uvážil Nejvyšší správní soud následovně. Vycházel přitom z judikatury Ústavního soudu, který se obdobnými podněty resp. návrhy pravidelně zabývá v řízení o ústavní stížnosti. Účelem a smyslem povinného zastoupení je primárně zájem na tom, aby se účastníkovi v těchto specifických typech řízení dostalo kvalifikované právní pomoci, aby jeho podání vyhovovalo především formálním požadavkům na ně kladeným. Účelem povinného zastoupení je rovněž ochrana soudního systému, aby soudy nebyly zahlceny množstvím nekvalifikovaných a zjevně neopodstatněných podání osob (srov. např. usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. III. ÚS 473/09). Ústavní soud také zdůraznil, že uvedenou úpravou je v soudním řízení zajištěna tzv. rovnost zbraní v řízení o mimořádném opravném prostředku, kdy proti účastníkovi stojí správní orgán, za který zpravidla jedná odborně kvalifikovaný zaměstnanec s právníckým vzděláním (srov. usnesení Ústavního soudu z 29. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 222/05). Z uvedených důvodů proto neshledal Nejvyšší správní soud důvod iniciovat u Ústavního soudu řízení podle o zrušení napadených ustanovení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 20. ledna 2016

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu